XXV. évfolyam. Szarvas, 1914. szeptember hó 6. 36. szám.

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Belicey-út 9 szám hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Nyilttérben egy sor közlési dija 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:
KRECSMÁRIK ENDRE.

KIADÓHIVATAL:
Belicey-út 9 szám, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.
Előfizetési dij: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér.

Szeptember elseje.

Verőfény, zöld lombok, illatos gyümölcsök mosolyognak felénk s ami lelkünk mégis érzi már, hogy a nagy természet fenséges, lassu halódása megkezdődött.

Hiába szól köröttünk andalitó, vidám madárdal, az aláhulló sárgult levelek halk zizzenése bánatos melódiaként suhan át kedélyünkön. És a természet békés hervadásába rettenetes zsivajként sikolt bele az egetföldet rázó csatariadó, mely végig dübörög a vénhedt, enervált Európán.

A természet vészes elemeiként csapnak össze hatalmas nemzetek. Az embervér patakokban ömlik, hogy száz meg száz vértanu holttestén keresztül ismét diadalmaskodjék az igazság s ingathatlan alapot nyerjen a békés munkálkodás. A természet csendes nyugalomra készülődik s az emberiség pedig a legádázabb harcra, melyet e földön vivtak valaha.

Szép szeptember! A te aláhulló sárgult leveleid bár eltakarnák örökre szomoru sülyedésnek indult népek minden bünét s a borzalmasan fenséges tisztitó tüz nyomán bár felvirulna az emberszeretetben és tisztességes fejlődésben megujhodást jelentő legszebb kikelet...

Háborús napok.

Minden nap ujabb izgalmakat hoz. Az orosz határ közelében vivott óriási csaták nem egyszer szinte legendákba illő diadalokat teremnek. Lázas érdeklődéssel olvassuk a lapokat s jóleső büszkeséggel olvassuk azt a haláltmegvető bátorságot és hősiességet, mellyel a mieink küzdenek északon és délen egyaránt. Szorongva olvassuk a sebesültekről és halottakról kiadott listákat s ha ismerős névre akadunk, elszorult szivvel nézzük végig kétszer is a nevét. De mért hullajtani a megholtak felett kétségbeesett könnyeket? A legszentebb küzdelem megdicsőült hősei ők, kiknek nevét késő századok is áldólag fogják emlegetni.

Háborús tanév.

Tanintézeteink a rendes időben javarészben megnyitották kapuikat és ez bölcsen és helyesen van igy, mivel az amugy is izgatott és megzavart kedélyekre jótékonyan csillapitó hatással van a nevelési és oktatási munka zavartalan folyása. A felsőbb évesek sorai azonban megritkultak. Ugy a főgimnázium, mint a tanitóképző nem egy idősebb növendéke a legujabban elrendelt sorozás folytán hadba vonult. Mintha a fenséges szabadságharc legendás napjai elevenednének ujra, mikor a komoly ismereteket hirdető könyvek helyett kardott ragadnak kezökbe a tanulók.

Szaporodnak az önkéntesek.

A hazafias kötelességérzet igazán szép példái fordulnak elő községünkben. A közgazdasági élet bénulása sok embert tétlenségre kárhoztatott. És ezek közzül nem egy önként beáll katonának. Hiszen a munka volt életelemök s ha polgári foglalkozásuk megszünt, erejöket, buzgalmukat a csaták öldöklő tüzében akarják hazájok javára forditani. A sok között csak egy ilyen lelkes honpolgár nevét emlitjük pl. Krebsz Zoltán kertész polgártársunk is önként jelentkezett s már be is vonult hadiszolgálatra.

Egy iparos levele Debrecenből.

Rózsaszinü tábori levelező-lapot kaptunk Debrecenből, a 101-ik gyalogezred egyik derék katonájától, egy szarvasi fiatal iparos polgártársunktól, Bődy Lajos esztergályostól. Tréfásan irja: „Utban vagyunk a muszkák elporolására. Győzünk, mert győznünk kell! Ilyen lelkes hadsereget megverni nem lehet." Boldog örömmel emliti, hogy visszajövet a Szerb határról, milyen lelkes fogadtatásuk volt Zsombolyán, Nagykikindán, Szegeden s főleg Hódmezővásárhelyen. Szivarral, gyümölcscsel, süteménnyel ugy elhalmozták őket, hogy nem is tudták már hova tenni s a hölgyek ekkor a kupékban egyszerüen közzibük szórták. Irja, hogy Szerbiában a fekvőhelyhez szükséges szalmát is csak fegyverrel lehetett beszerezni.

A „Szarvas és Vidéke" teljesiti a 101-ik gy.-ezred 14-ik százada legénységének kérését.

Hódmezővásárhelyen oly páratlan meleg fogadtatásban részesitették az átvonuló katonákat a lelkes magyar nők, hogy a 14-ik század legénysége nagyon megkérte Bődy Lajos szarvasi polgártársunkat, ki szintén velük van, hogy valamely lap tolmácsolja az ő hálás köszönetüket. Bődy Lajos, mint a Szabad Lyceum leglelkesebb szereplője, lapunk szerkesztőjét kérte meg ez óhaj teljesitésére. Megtesszük szivesen és szólunk hozzátok hódmezővásárhelyi derék magyar nők! Halálos puskatüzből halálos puskatüzbe vonuló vitéz magyar ifjak, a 101-ik gy.-ezred 14-ik századának legényei mondanak nektek hálás köszönetet hazafias, áldott jó szivetekért. Családotok, szeretett hozzátartozóitok igaz boldogságával fizesse vissza nektek százszorosan a jó isten mindazt a gyöngéd figyelmet s áldozatot, mellyel e derék ifjakat elhalmoztátok. Áldja meg az isten nemes szivetek minden dobbanását!...

Zavarok a polgárőrség körül.

Mindjárt gondoltuk, hogy a rengeteg parancsnoki tisztség szervezése nem a legszerencsésebb gondolat volt a polgárőrség megalakitásakor. Gyulán pl. az összes polgárőrök egy fő alatt, a rendőrfőkapitány vezetése alatt állanak s igy nincs ok semmi személyi érzékenykedésekre. Ha a parancs-

Gimnáziumi, polgári és elemi leányiskolai
összes tankönyvek
Ujak és használtak (féláron) kaphatók:
Sámuel Adolf könyvkereskedésében.

noki állások feltétlen szükségesek, ugy a teljes egyenlőség kedvéért akkép intézhető el ez a kényes kérdés, hogy lehetőleg minden polgárőrre reá kerüljön ez a tisztség, ugy, hogy bizonyos ideig, tehát felváltva viselje mindenki azt.

Tüntetés zeneszó mellett.

Csütörtökön riasztó hirek terjedtek el a városban Lemberg bevételéről. Késő este azonban távirat érkezett, mely a lembergi oroszok kiverését hozta hirül. A késő esti órák dacára futó tüzként terjedt tova e hir s oly örömet és lelkesedést keltett, hogy a házak ablakait több helyen kivilágitották. Majd egy kis tüntető csapatot toborzottak össze s néhány fáklyával, vig zeneszóval és énekkel körutra indultak. A Percel-féle cukrászda előtt nagyobb társaság ült, akik közzül többen gyujtó hatásu beszédet tartottak. Különösen Mendöl Lajos és Dr. Friedmann Ernő, továbbá Szirmay L. Árpád és Keszt Ármin mondottak nagyon lelkes beszédet. Ezután még több helyen megállottak a nagyobbára diákságból álló tüntetők, hogy beszédet halljanak. Igy pl. Karancsy János ny. járásbirósági jegyző is lelkesen szólott hozzájuk. Majd éjfél tájban lassankint széjjel oszlottak.

HIREK.

— ***Nyugalomba vonuló táblabiró.*** A szarvasi birói kar egyik népszerü és nagytekintélyü tagja, *Mészáros* Gusztáv kir. táblabiró szept. hó 1-én nyugalomba vonul. Hosszu évek lelkiismeretes és kiváló szaktudással betöltött munkája után csak a legteljesebb elismerés és őszinte nagyrabecsülés kisérhetik e rokonszenves biró embert a jól megérdemelt nyugalomba.

— **Eljegyzés.** *Fuksz* Ignác nyug. honvédezredorvos *Rózsi* leányát Szarvasról, eljegyezte *Reitzer* Alfréd.

— **Évnyitó ünnepély.** A helyi ev. tanitóképző f. hó 3-án befejezvén a beiratásokat, az uj tanévet f. hó 4-én lélekemelő, szép ünnepélylyel nyitotta meg. Az ünnepélyes megnyitás az intézet disztermében, d. e. 10 órakor ment végbe az intéző bizottság, érdeklődő szülők, a tanárikar s növendékeik jelenlétében. Luther harci dalának elzengése után lélekemelő szép imát mondott *Mendöl* Lajos vallástanár, majd *Krecsmárik* Endre helyettes igazgató serkentette jeles szavakkal, megnyitó beszédében, az ifjakat arra, hogy e válságos napokban a vallásos hitet fokozott mérvben ápolják lelkökben. Igen megnyugtatólag és serkentőleg hatottak az ifjuságra az intézőbizottság lelkes elnökének, *Haviár* Dánielnek mély tartalmu, magvas beszéde, melyben szép szavakkal ecsetelte az összetartás és a komoly munkálkodás értékét. A beszéd nemcsak az ifjuságra, de az összes jelenlevőkre igen mély hatást tett. Majd *Kiss* Sándor tanárkari jegyző olvasta fel és ismertette az iskolai törvényeket, mire a léleknemesitő, szép ünnepély a Hymnusz éneklésével véget ért.

— **Főszolgabiránk korszerü ujitása.** Érdekes megfigyelést tehettünk a napokban kitünő főszolgabiránk, *Dr. Wieland* Sándor hivatalos helyiségében. Egy ideálisan lefolytatott tárgyalás után, amikor azt vártuk, hogy főbiránk maga mellé vegyen egy iródeákot, hogy annak mondja tollba a tárgyalási jegyzőkönyvet, ehelyett főbiránk — minő változás idővel — egy különös kis gépezet mellé ült, kagylót tett fülére és egy kis tölcsérbe diktálta az egész tárgyalási anyagot simán, pillanatnyi megállás nélkül, mintha valakinek felolvasást tartott volna. A gépezet néhány pillanat alatt felvette az egész tárgyalási jegyzőkönyvet s a felek pár pillanat mulva már megkönnyebbülten távozhattak a tárgyalási teremből, nem kellett várni, mig valamelyik iródeák tolla lassan, méltóságteljesen a tekintetes vármegyéhez stilszerüen a betüket leveti. Az érdekes uttörés felséges látvány volt a konzervativ tekintetes vármegye portáján.

— **Vitézségi érdemrend Sámuel Lászlónak.** Budapestről kaptuk a hirt: Sámuel László hadnagy kiadó-tulajdonosunk fia a szerb harctéren ezer veszedelem között véghezvitt sokszoros bravuros fegyvertényeiért a királytól megkapta a vitézségi érdemrendet.

— **Csáki Albin gróf fia megsebesült.** *Csáky* Károly gróf alezredes, néhai Csáky Albin grófnak fia a harctéren megsebesült. Jobb karják érte a golyó a kozákok ellen való egyik győzelmes összecsapásunk alkalmával. Az alezredest a Herczel-szanatóriumban ápolják és rövid idő mulva ujból visszatérhet a táborba.

— **A szarvasi főgimnázium felügyelőjének fia elesett.** *Báró Sólymossy* Lajosnak, a szarvasi ev. főgimnázium nem rég választott felügyelőjének fia az oroszok elleni harcban, két golyótól találva, rövidesen kiszenvedett. A rokonszenves mágnás iránt általános részvét nyilvánult meg mindenfelől.

— **Megkésve.** Ami nagyrabecsülti, kedves munkatársunk, *Benka* Gyula ny. főgimn. igazgató úr hangulatos, gyujtóhatásu versét közöljük mai számunkban. Sajnáljuk, hogy lapunk erősen korlátolt terjedelme miatt a mult számban nem közölhettük. De azt hiszszük, hogy az ilyen lelkes, hazafias versek mindig aktuálisak és kedvesek.

— ***Képviselőtestületi póttag.*** *Zahoray* József róm. kath káplán, képviselőtestületi tag, miutan községünkből más állomáshelyre helyeztetett, helyébe póttagul *Krenyiczky* István választatott meg.

— **Képviselőtestületi gyülés.** Szarvas község képviselőtestülete az elmult kedden rendkivüli közgyülést tartott, rövid tárgysorozattal. E gyülés legfontosabb tárgyai voltak a háboruban sebesültek részére felállitott 100 ágyra vonatkozó előljárói előterjesztés, továbbá ama alispáni rendelet, mely a segélypénzeknek hozzávaló terjesztésére vonatkozik.

— **Ismeretlen női hulla a Körözsben.** Péntek reggel 6 órakor a szarvasi hidfőnél a rendőrök a vizből egy ismeretlen női holttestet fogtak ki, mely mintegy 5 nap óta lehetett a vizben. A nő szőke, jól táplált, középtermetü volt, vörös szinü alsószoknyában. Külseje után itélve a középosztályhoz tartozhatott. A kórházba vitték s a személyazonosság megállapitása végett lefényképezték és eltemették. A nyomozást meginditották az ismeretlen nő kilétét illetőleg.

— **A Holt-Körözs áldozata.** Ami telhetetlen Holt-Körözsünk ismét ujabb áldozatot kivánt. *Roszik* Pál kondorosi földmives 9 éves fia az elmult csütörtök délután fürödni ment a Körözsbe s mélyebb vizbe jutva belefuladt. Egy negyedóra mulva fogták ki holttestét a vizből a közelben levő emberek.

— **Jótékonyság.** *Dr. Goldberger* Ödön csurgói ügyvéd, Szarvas város szülötte a napokban ötven koronát küldött be Dr. Wieland Sándor főszolgabiránk utján a Vörös Kereszt Egylet javára. Az adomány követésre buzdit. Adakozzunk!

— **Magyar-Német barátság.** Két vonat találkozik, egyikben magyar bakák, a másikban német katonák ültek. Mint jó bajtársakhoz illik, szivélyesen üdvözölték egymást s a jó kunsági magyar legények odakiabálták a német testvérnek, hogy: Hók! De a német sem akar udvariatlan lenni, lelkesen visszakiabál, hogy: „eljen, eljen!“ A közös sors milyen szorosan egybekapcsolta a két népet?

CSARNOK.

Buzditó.

Rossz időket élünk
Rossz csillagok járnak
Ily sok aljas ellensége
Soh'se volt hazánknak.

Délen lent s keleten
Dörög ágyú, sujt kard
S most az Isten is segiti
A harcoló magyart.

Már betelt a mérték!
Ki tovább tür, gyáva!
Föl a harcra magyar ifjak!
Hazám szép virága.

Meggyalázva élni
Szégyen e világon!
Föl magyarság! Ősz királyunk
Győzve győzni lásson.

Gyilkos csöcselékkel,
Hitszegő zsarnokkal
Élet s halál harcot vivjon
A magyar, — azokkal.

Kik a müveltségnek
Lengetik zászlóját
Isten maga is akarja
Ügyünk diadalát.

Az igazság: villám,
Mely rombol, vakit, öl,
Mit retteggjünk mi, a bátrak,
Hitvány ellenünktől!

Nyomtatványokat
leggyorsabban és legolcsóbban állit elő
Munkásaink nálunk tovább is dolgoznak!
a Sámuel nyomda.

Nincsen okod félni
Magyar! Csak előre!
S gondolj véres küzdelmedben
Békés, jobb jövőre.

Babér koszorúzta
Fegyverünket mindég
Dicső siker fénysugarát
Vesse rád a jó ég.

Benka Gyula.

Laptulajdonos: ÖZV. SÁMUEL ADOLFNÉ.
Kiadó: DR. SÁMUEL ANDOR.

Bérbeadó.

Mai kornak megfelelő modern-lakás mely ál három egymásba nyiló utcai szoba konyha éléskamara pince fáskamara külön padlás és egy kert. Üzletkezni lehet helyszinen.
II. ker. Kossuth Lajos-utca 19.
2—3

Fleischer Jenő
Ezelőtt: Grósz Ármin és Fia
Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja ujonan és dúsan berendezett arany-, ezüst- és ékszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz és disztárgyak raktárát.

Vesz és becserél magas áron bármilyen mennyiségben töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkekben és tajtékárukban.

Óra- és ékszer javitó műhely.
Pontos és szolid kiszolgálás.

Wágner a „Hangszer Király" ujdonságai:

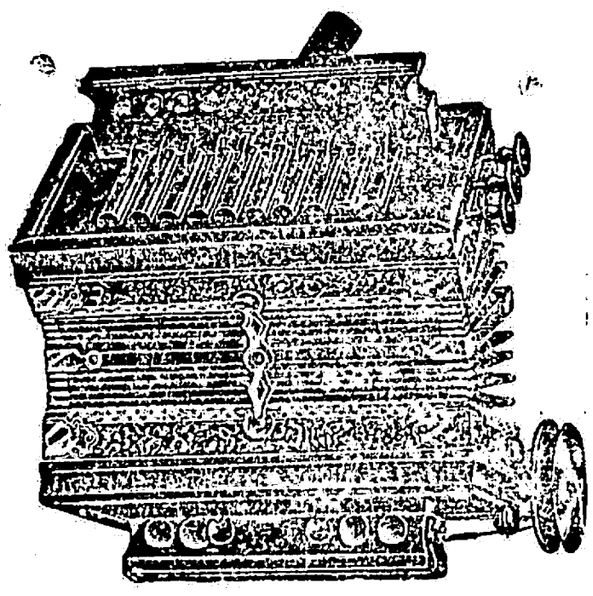

Hegedű, kitünő hangu, remekül kidolgozott, domboru Stanerforma, tokkal, vonóval, 16 drb. felszereléssel csak 12 kor. Finomabb 20 és 30 kor.

Gordonka, igen jó minőségü, nagy erős hangu, finoman kidolgozva, csak 30 kor. egész finom kivitelben 40 koronától 100 koronáig.

Cimbalom, remek, erőshangu, gyönyörü kivitelben 160 koronától 600 koronáig. Keveset használt cimbalmok állandóan raktáron.

Fuvola, igen jó minőségü, billentyükkel, rézékitménynyel csak 8 kor. Kezdőknnk különösen ajánlható. Hangversenyfuvolák 15 koronától feljebb.

Harmónium, hatalmas orgonahangu, remek kiállitásu 160 koronától 600 koronáig. Használt harmóniumok állandóan raktáron.

Primcitera, finom kivitelben, kitünő hangu, teljes felszereléssel együtt csak 16 korona. Ugyanez finomabb kivitelben 20 koronától 100 koronáig.

Lemezujdonságok: A vén cigány, Horvátlány, Böském Szibill, Furlana, Huzzad csak, Azt igérted, Alispán lánya. Darabja 2 korona 50 fillér.

Gitárcitera. Kottaismeret nélkül bárki azonnal játszhat rajta. Igen csinos kiállitásu és rendkivül kellemes hangu. Ára kottával és felszereléssel 16 korona.

Okarina. A fuvolához hasonló, rendkivül kellemes hangja van. Kezelése egyszerü. Az utasitás által bárki azonnal játszhat rajta. Ára 1, 2 és 3 korona.

Gyermekhegedű. Valódi hurokkal felszerelve, tokkal, vonóval és gyantával, bármely nagyságban csak 5 korona. Tanulás céljára igen alkalmas.

Jogász-tárogató. Kezdőknek különösen ajálnható. Gyönyörü, mélábus hangu, 5 billentyüvel, nyelvgéppel csak 16 kor. Finomabb 6 billentyüvel 20 korona.

Csodaréztrombita. A hangverseny „réztrombita" igen könnyen fujható, 20 primhangot és 4 kisérő akkordot foglal magában. Finom kiviterben 6 korona.

Ha rendelésnél e lapra hivatkozik, 10 különféle kedves és meglepő ajándektárgyat kap.

E hangszerek eredeti kivitelben kizárólag csakis **Wágner a „Hangszer-Király"** országszerte elismert elsőrendü hangszer- és beszélőgép különlegességek áruházában kaphatók **Budapest, József-körut 15.**

Kérjen a saját érdekében ingyen és bérmentve fényképes hangszerárjegyzéket. Figyeljen a Wágner névre, hogy máshoz ne tévedjen.

13—35

Úrhölgyek figyelmében!

Uj! Női divat varroda. Uj!

Minden versenyt felülmuló izléssel a legujjabb divat szerint, csinosan, pontosan és jutányosan készit mindennemű női ruhákat

KLEIN HAJNALKA

II. ker. Kossuth-utca 54.
(Ort. izr. templom udvar.)

o Tanuló-leányok elfogadtatnak. o

2—4

Néh. BAKAY SÁNDORNÉ-nak Csáky-utca 58 sorszám alatti ház a bérbe kiadó.

Bérelni szándékozók HAVIÁR GYULA kir. közj. jegyzőnél jelentkezzenek. Ugyanott a mongoli szőllője is eladó.

2—2

Kiadó ház.

Özv. Moravcsik Józsefné Juhász-utcai lakása október hó 24-től **bérbe kiadó.**

Értekezni lehet Plenczner Lajos tanár és Moravcsik Soma uraknál.

5—6

MILLIOK használják

KÖHÖGÉS, HURUT,

rekedtség, elnyálkásodás és szamárköhögés ellen a

Kaiser-féle mellkaramellákat

a „3 fenyővel"

6050 közjegyzőileg hitelesitett bizonyitvány orvosoktól és mágnásoktól.

Csomagja 30 fill. Doboza 60 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban és minden drogeriában. 54—120

Urak és Hölgyek!!

kiknek különös kivánságuk és izlésük van a ruhafestés és tisztitás iránt, azok csakis

Süveges János

kelmefestő és vegytisztitó intézetét keresik fel megrendelésükkel Szarvas.

Hol ruhák, kelmék, csipkék

a legtökéletesebben bármilyen anyagból festetnek és tisztitatnak. Gyászeseteknél ruhák 24 óra alatt.

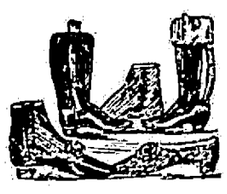

Czipész üzlet

SZARVAS.

Hibás lábaknak a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők müizléssel készittetnek el.

Elsőrendü czipészüzlet (az Árpád bazár-helyiségben), a hol a legjobb anyagból müizléssel készitett modern szabásu czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (uj eljárás) kü lönös gonddal és izléssel készittetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészet technologiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZŰCS JÓZSEF

czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden szinben, cipő sámfák nagy választékban kaphatók.

Ludtalpbetét faragását eszközlöm, ugyszintén rendes talpbetétek, parafagyökér és remezből kaphatók.